

David Heinrich Köpken

Davidis Henrici Koepkenii, Phil. & S. Theol. Doct. Prof. Ducal. Publ. ... Academiae Rectoris, Programma, Quo ad Pentecostales Ferias, rite peragendas, & doctrinam, iis proponi solitam, avide hauriendam, Academiae Cives serio hortatur, & excitat

Rostochii: Typis Johannis Jacobi Adleri, [1726?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn877029296>

Druck Freier Zugang

T. 512.

1726. Pfingsten.

~~M 1256. 193.~~

1726
DAVIDIS HENRICI
KOEPKENII,

*Phil. & S. Theol. Doct. Prof. Ducal.
Publ. & Ordin. Facult. suæ
h.t. Decani,*

simulque

**ACADEMIÆ RECTORIS,
PROGRAMMA,**

Quo ad

**PENTECOSTALES
FERIAS,**

*rite peragendas, & doctrinam, iis
proponi solitam, a vide
hauriendam,*

ACADEMIÆ CIVIS

serio hortatur, & excitat.

ROSTOCHII,

**Typis JOHANNIS JACOBI ADLERI, SERENISS. PRINC.
& ACAD. Typographi.**

M. 1256 193

Iquæ doctrina cœlestis est, *Cives omni-
um Ordinum Honoratissimi*, quæ infi-
nitam DEI erga homines gratiam,
summamque meriti, à dato Servato-
re JESU CHRISTO acquisiti, efficaciam
manifestis indiciis declarat, hæc
est, qua, illucescentibus hodie fe-
riis, Christianorum Tempia & pros-
euchæ sive publicæ, sive privatæ personant: &, si quæ
feriæ anniversariæ celebrantur, quæ ad ineffabilem be-
neficiorum & donorum DEI, in homines collatorum, va-
rietatem, magnitudinem, & exsuperantiam commo-
vent, excitant, ac incendunt, hæ ipsæ sunt, quibus
summum illud bonum hominibus tributum esse demon-
stratur, quod omnium bonorum est complementum, &
ad reliqua omnia adhibenda & usurpanda unice con-
ducit. Nimirum illuxit rursus serenum illud *Penteco-
stes* festum, eum in finem Novi Testamenti tempore
institutum, ut memorabilis ille dies, qui à resurrectio-
ne Domini quinquagesimus erat, memoriâ pie repetatur,
& quemadmodum illo S. DEI Spiritus, inter insignia mul-
ta miracula, in primos fidei Christianæ cultores effusus
sit, plenius discatur ac doceatur; at præterea etiam, ut
religiosa meditatione diligenter consideretur, quam
gratiosè idem in homines etiamnum adveniat, ad veram
fidem instituat, in eadem perseverare, & fidei fructibus
abundare doceat, juvetque, fideles confirmet, ro-
boret, & omnium DEI beneficiorum participes reddat.
Nec enim in Pentecostes feriis agendis ad extraordina-
rium illum grandium miraculorum apparatus, ad sin-
gularem illam pompam, qua æternus DEI Spiritus sese
cum primis JESU CHRISTI discipulis, ex mandato Magistri
Hierosolymis commorantibus, communicavit, solum
respi-

respicitur, sed etiam ad illum quietum quidem & aspectui non patentem, attamen æque gratiosissimum, & non minus salutarem, qui hodiernum contingit, Spiritus S. ad omnes adventum, adventusque hujus, & constituti adeo in fidelibus domicilii fructum atque utilitatem interminabilem. Placebat omnino divinæ sapientiæ, ut Spiritus S. in N. Testamento immissio, ejusque incessus maxime illustri quodam splendore omnium oculos irradiaret, & uberrima virtute sua eo valeret, ut illi, quibus idem obtingebat, non solum in fide recte proficerent, & firmarentur, spiritualiumque bonorum usura fruerentur: sed etiam, ut, ad disseminandam per totum orbem evangelii doctrinam, omnibus necessariis subsidiis probe instructi, cuiq; genti suo idiomate eam alacriter edissererent. Namq; necessarium videbatur, ut illi divinæ majestatis notabiliore auspicio, & clarioribus radiis collucerent, & largiori donorum mensura repleti essent, qui, ad ecclesiam primum instituendam, omnibus divinæ veritatis facem præferre, & ad incomparabile Spiritus S. munus recipiendum, eos præparare debebant. Non opus autem videbatur, ut, qui hanc provinciam non sustinebant, dotibus ad istam unice necessariis simul essent præditi: sed sufficiebat, in aurium & oculorum sensus haud incurrens, Spiritus S. ad eos accessus, & in silentio succedens operatio ad fidem ingenerandam, augendam, amplificandam, & per bonorum operum studium explicandam, eaque ratione, tum hujus, tum alterius vitæ salutem adducendam. Interim, quotquot pacata Spiritus S. præsentia, ductu & regimine inde usque salutariter uti, ejusque auxilio, ad ultimam summæ felicitatis metam contendere, eamque attingere potuerunt, hanc suam fortunam non aliunde, quam a solennissima illa Spiritus S. in primos Jesu Christi sectatores

tores, publico sacrorum myſteriorum præconio deſtina-
tos, immiſſione derivarunt. Ab his, S. Spiritus donis
miraculoſe repletis, & magnalia DEI annunciantibus,
quorum ſonus univerſum orbem permeavit, ad omnes
tanti doni communicatio pervenit, ut fructuoſiſſimo
Spiritus S. acceſſu, ſanctiſſimis ejus motibus, & omni-
potenti auxilio gaudere, DEum gratioſum habere con-
ſcientiæ ægritudine levare, ſpe futurorum oblectari, &
tandem ineffabilibus, ac perpetuis in cœlo commodis po-
tiri poſſint. Uterque vero hic Spiritus S. benigniſſimus
adventus, divinis, per priſcos Prophetas editis, præſagiis
dudum clariſſime præſignificatus fuit. Et priorem quidem
dubitari non poteſt, quin ſapientiſſimum Numen notiſſi-
ma illa maximeq; gravi *Joelis* oratione, Cap. III. v. 1. prædi-
xerit, quippe qua maxime illuſtris Spiritus S. immiſſio &
acceſſio ſignificata eſt. Nec enim hanc tam memorabi-
lem prophetiam ad tempora illam proxime ſubſequen-
tia, & uſque ad N. Teſtamenti exortum prolabantia, nec
ad poſteriora, illo jam exorto, temporis ſpatia, & longe
remota ſecula, ſed ad *ἐσχάτας ἡμέρας*, ad ultimos qui apoſto-
lico ævo agebantur, reipubl. Iſraelitiæ dies pertinere,
& mirabili hac Spiritus S. donatione impletam eſſe, Pe-
trus ipſe eo repletus, notante id *Luca*, Act. c. II. v. 16. ſ. ex-
preſſe aſſeruit. Verumtamen alterius illius miſſionis
indiciū, à piis vatibus, & per eos, dudum factum etiam
eſſe, conſtat. Certe, inter multiplicia dona, quæ Meſſi-
am, in cœlos evectum, pro hominibus accepiſſe, prævidit
regius Pſaltes, juxta *Pſalm.* LXVIII. 19. hoc etiam exitit,
ut gratioſe Spiritus S. dono eos perfunderet; nec incon-
venienter per pluviā à DEO in hæreditatem ſuam lar-
giter demiffam, cujus pientiſſimus Rex David v. 10. me-
minit, Spiritus S. donum innui, celeberrimi non pauci S.
literarum interpretes obſervarunt. Attamen, attendamus

mus porro ad ea, quæ DEus per *Jesaiam* Cap. XLIV. v. 3. in consolationem langvescentis ecclesiæ promisit, & non minus per *Zachariam*, Cap. XII. v. 10. enunciare voluit: nec dubitatio nobis ulla relinquetur. Quod si vero excitata DEI per *Joel* verba ita intelligere volueris, ut, per ampliationem, non tantum insignem atq; extraordinariam illam Spiritus S. dationem, quæ proxime ab excessu Domini contigit, sed etiam omnem hinc secutam ordinariam comprehendant, facile consentio: & si reliqua allegata Scripturæ Sacræ loca ita interpretari placeat, ut non tantum hanc ordinariam, atque minus conspicuam, sed etiam illam lucidissimam majestatis divinæ radiis splendidissimam una præsignificaverint, minime adversus sum. Etenim obscurum esse non potest, quod prima hæc tam manifesta Spiritus S. largitio, pro sapientissima DEI dispositione, alteram velut principium post se traxerit. Verum enim vero, ut Spiritus S. quondam promitti, & cum hominibus, quocunque modo, communicari unquam potuerit, id neutiquam hominum dignitati, sed irrefragabili Servatoris, JESU CHRISTI, merito tantummodo adscribendum est. Ecce, nefando Adami peccato, & propria culpa homines in tam profundam miseriam prolapsi fuerant, ut & propitius DEI ad ipsos accessus, & religiosus eorum ad Deum aditus omnis plane interclusus, ex adverso flagitiosorum & æternis pœnis addictorum Spirituum societas ineunda esset. Quæ infelicissima conditio nullo humano consilio, nullis cunctarum rerum creaturarum auxiliis superari poterat. At omnipotens Servator, JESUS CHRISTUS, peculiarem hominum curam suscipiens; dato se ipso redemptionis pretio, 1. Tim. C. II. 6. 1. Joh. C. II. 2. id promeruit, ut in gratiam DEus illos reciperet, & Spiritus sui communionem dignaretur, qui, per apertam sic viam, ad illum eos

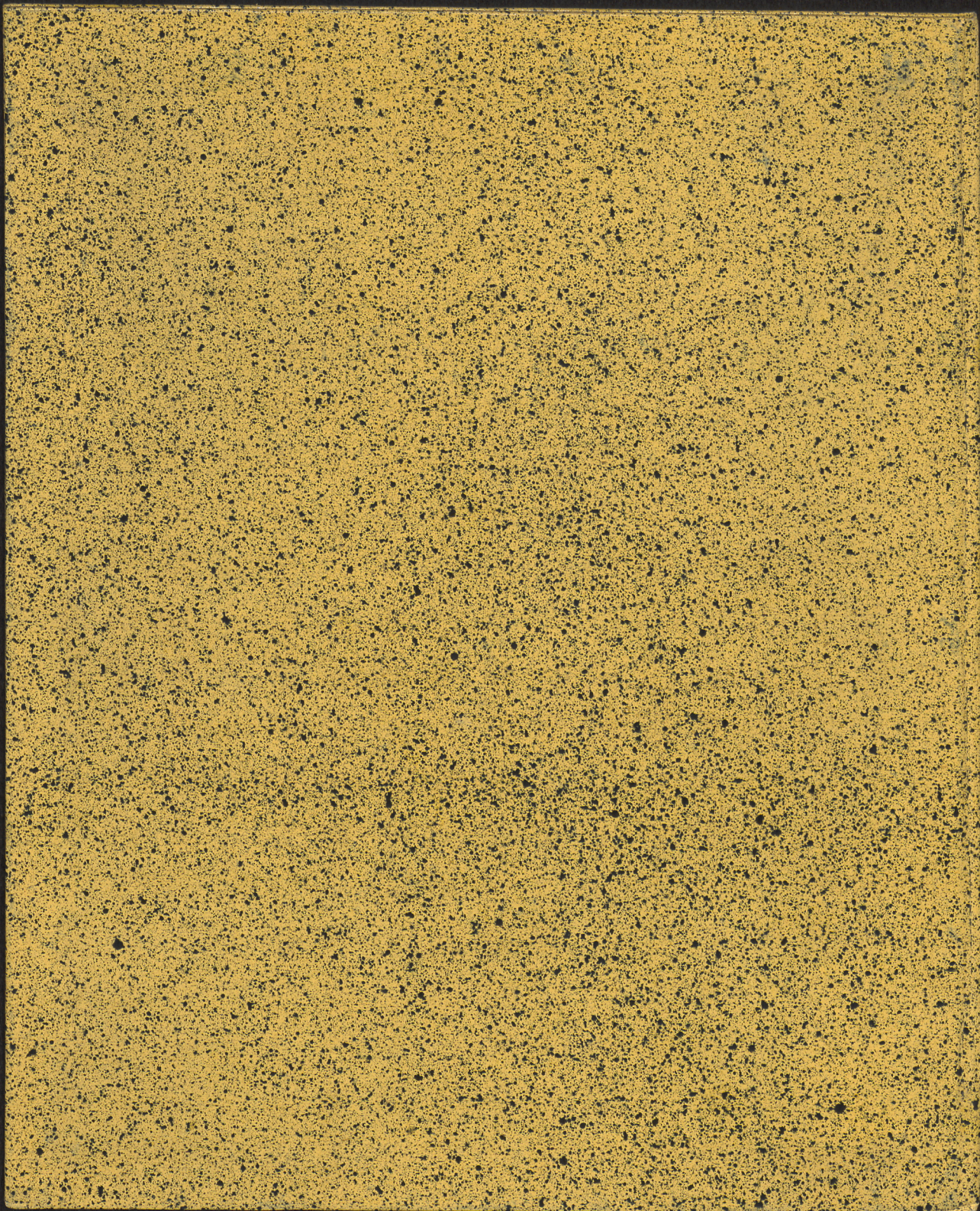
vicissim reduceret. Non provocabo hic ad datas jam olim promissiones paulo ante citatas, quibus ipse antequam carnem assumeret, Spiritum S. in homines mittere ideo receperat, quod vita, operibus, ac morte sua meritoria, insigne hoc donum cum reliquis omnibus, hominum saluti profuturis, acquisiturus esset, quamvis & ipsius cœlestis Patris sui hoc promissum fuisse clarissimis verbis significaverit, Luc. C. XXIV. 49. sed considerari tantum velim, quod brevi ante, quam muneris sui partes adhuc absolvisset, certa adventuri Spiritus S. velut optimi doctoris atque consolatoris, spe discipulorum suorum animos lactaverit, illiusque adventum cum secessu suo ita conjunxerit, ut, nisi, munere jam completo, abiret, Spiritus S. donationem non secuturam esse, ostenderet, Joh. XVI. 7. Ita & cum, absoluto vitæ inter homines gerendæ curriculo, ad cœlos modo subvehendus & summo gloriæ fastigio proximus esset, nunc demum cœleste hoc munus ipsis collatum iri, significat, ita ut Hierosolymis non prius discedere deberent, quam celsissima hac virtute essent induti, Luc. XXIV. C. 49. Adeo inæstumabilis hæc Spiritus S. donatio Christi merito tribuenda est, ut ideo Spiritus S. Spiritus Christi appellatus sit, Rom. Cap. VIII. 9. ipsi Domino Jesu Christo autem illi ipsi actus, quos alias per appropriationem S. Spiritus peragit, adscribantur. Sic enim non tantum καταργήσας τὸν θάνατον dicitur, sed etiam φωτίσας ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τῆς εὐαγγελίας II. ad Timoth. Cap. I. 10. Et quid dubitari de eo potuerit, cum omnis DEI gratia, qua ditari possunt homines, ad doctrinam & cognitionem salutarem hauriendam, asserente Paulo, intuitu Jesu Christi obtingat. I. Corinth. C. I. 4. 5. vel, ut Johannes loquitur, ex ejus abundantia omnes sumserimus, ut ad æternam salutem aspirare possimus. Dignissimum longiori meditatione

ditione negotium est, quod, etiam si hæc ita se habeant, & la-
tissimum Spiritus S. donum, una cum aliis pluribus admirandis
beneficiis, ab immensa Servatoris, hominum causam agentis, di-
gnitate, tanquam à meritoria causa unice profluat: nihilominus
tamen celsissimum illud munus ad reliqua omnia usurpanda, &
omnes divinæ bonitatis thesauros in sese derivandos unice faciat.
Aperta sunt verba Apostoli, quod nemo Dominum JESUM di-
cere possit, nisi in Spiritu S. 1. Cor. C. XII. 3. quibus quid signifi-
care statuerit, facile apparet. Nec enim nudam externam appel-
lationem innuit, sed eam, quæ cum certa animi sententia & fir-
ma fiducia, in ipsum collocata, quæque per luculenta indicia sese
prodit, conjungitur. Hanc religiosam vero appellationem JESU
velut Domini, sine Spiritu S. fieri posse, negat. Qui vero JESUM,
filium DEI unigenitum, Dominum suum dicere nequit, absque
Spiritu S. is neque DEUM Patrem recte invocatur, cum, qui filium non
honorat, nec Patrem honoret, qui illum misit. Joh. C. V. 23. Ecce
autem hic Spiritus omnia peruestigat, & ipsos etiam abditissimas di-
vinæ gloriæ profunditates scrutatur 1. Cor. C. II. 10. Idemque sic est
Spiritus sapientiæ & intelligentiæ, Ephes. C. I. 17. ac in hominibus
illam accendit augetq;, & quemq;, pro vocatione sua, DEO vivere
docet. Nec enim in iis quorum animis insidere cœpit, iners ac se-
gnis est, sed quemadmodum totus totus vita est, ita eos etiam
vivificat, & spiritualis vitæ motus in iis producit. Et, quemad-
modum divinus quidam ignis est, ita omnes, in quibus habitat,
sic incendit, ut in amorem DEI, hominumque, & quaslibet DEO
gratas virtutes incalescant. Et quemadmodum purissima & cœle-
stis quædam aura est, omni ætherea longe perfectior, ita, qui ea af-
flati sunt, moventur, agitantur, impelluntur, ad jucundissimos &
divini saporis fructus proferendos. Et, quemadmodum inex-
haustus salutaris aquæ fons est, ita, qui eo superfusi sunt, non
possunt non omnium bonorum affluentia exundare. Attendamus
modo ad Apostolos, primo Pentecostes festo, extraordinario Spiritus
S. incessu gaudentes. Hi, cum ante divinam veritatem perquam va-
cillante mente adhuc reciperent, & variis pravarum sententiarum
fluctibus huc illuc agitantur, incerti, quo pedem figerent:
nunc, ubi ille sapientiæ Spiritus salutarem doctrinam, sua luce cir-
cumfusam, intellectui earum exhibebat, & fidem accendebat, devi-
tatis omnibus falsarum opinionum syrribus, illam solam complecte-
bantur: & cum ante socordes essent, & langverent, ad voluntatem
DEI

Dei perficiendam, nunc, ubi S. hic Spiritus cordibus eorum sese immisisset, velut inflammati ignescebant, ad sua quævis officia obeunda; & cum ante ipsimet æquis passibus ad propriam salutem vix contendebant, nunc, tam opima omnis divinæ benignitatis aura perfleti, non modo ipsi per apertas DEI vias, ad metam usque, facili gressu obambulabant, sed etiam aliis ductores se præbebant, & maxime oportuna, difficillimas itineris hujus asperitates superandi, adminicula demonstrabant. Sed, quemadmodum in Apostolis, aliisque his feriis quondam Spiritu S. donatis, idem æternam suam virtutem mire exseruit: ita & in aliis quibusvis, in quibus velut templo suo commoratur, nunquam non efficax est, & operosus, tum condensatas intellectus tenebras discutendo, ejusque oculos illuminando, ut veram lucem aspiciant; tum voluntatem movendo, flectendo, inclinando que, ut cœlestium bonorum desideriis exæstuet & effervescat. Hac vita præditi vigent, & ad spirituales actus prompti ac alacres sunt: hoc igne incalescunt ad officia tum DEO, tum aliis omnibus, quibus ulla ratione obligati sunt, quoad possunt, recte præstanda. Hac superætherea aura vescuntur, & sustentantur, omnibusque perfectissimorum bonorum deliciis, aliquando cumulantur. Quicquid in πνεύματι ἔστι, cuius illi particeps facti sunt, extraordinarii & miraculosi obvenit, & ad splendorem atque majorem celebritatem addendam comparatum fuit, id magis ad aliorum salutem spectavit, quam ad eorum, quibus ea obtigerunt: & quicquid ad propriam eorum salutem majori affluentia ipsis contigit, id reliquis ad quos quidem solennissima illius πνεύματος ἡχος sonus non pervenit, artemen natæ ex ea divinæ literæ propagatæ sunt, sufficienti mensura pariter concessum est, & omnibus contingit, modo ipsi voluerint. Ne enim id ignoretis, divinæ & vividæ huic efficaciz, obdurata animi malitia vehementer obfisti, facerrima hæc flamma fatuis ignibus obscurari, quin prorsus exstingi, & gravida hæc omni amabilissima salute aura, concurrentibus vitiorum fumis obstrui, atque diffilari potest. Quo vero sicuti S. Spiritus graviter contristatur; ita omnibus, in quibus res ita se habet, summa perniciēs adducitur. Quos enim S. Spiritus DEI derelinquit, in illis maligni infernales spiritus sedem suam occupant, hospitantur, & principatum agunt, tandemque æternis, quibus ipsi obnoxii sunt, pœnis subiciunt. Hem! quanta horum est miseria, quanta infelicitas! Igitur, *Cives Honorat*, probe attenti simus, & accurate investigemus, an Spiritui S. hospitium præbeamus, isque in nobis resideat, velut cellissimus quidam veritatis cognoscendæ informator, vitæ ineundæ monitor, cogitationum consiliorumque director, actionum provocator, cujuscumque sortis comes, omniumque rerum nostrarum arbiter. Facile id constabit, si nos ἐν καὶνότητι τῷ πνεύματι, in novitate Spiritus, Rom. C. VII. 6. vel κατὰ πνεῦμα, secundum Spiritum, incedere, si ἀπὸ παντὸς μολυσμῆ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ab omni impuritate carnis & Spiritus, 2. Cor. C. IV. 1. abstinere, si fructus Spiritus in nobis progerminare, deprehenderimus. Hæc est salutaris illa doctrina, quæ à verbi divini præconibus his feriis pro concione copiosius exponitur; eam imbibamus, hauriamus, & in usus nostros convertamus. Est enim illa ipsa frugiferum istud vehiculum, quo Spiritus S. ad nos perfertur & accedit. Quo pacto festum hoc digne celebrabimus, & quondam ad gloriosissimam Spiritus S. omnium Spirituum DEI societatem pervenimus. Valete! Dab.

Rostochii, A. MDCCXXVI. die IX. Junii.

P. P. sub Sigillo Rectorali.

ditatione negocium est, quod, etiam si hæc ita se habeant,
 tissimum Spiritus S. donum, una cum aliis pluribus admi-
 beneficiis, ab immensa Servatoris, hominum causam agent
 gnitate, tanquam à meritoria causa unice profluat: nihilo-
 tamen celsissimum illud munus ad reliqua omnia usurpat
 omnes divinæ bonitatis thesauros in sese derivandos unice
 Aperta sunt verba Apostoli, quod nemo Dominum JESU
 cere possit, nisi in Spiritu S. 1. Cor. C. XII. 3. quibus quid fi-
 care statuerit, facile apparet. Nec enim nudam externam
 lationem innuit, sed eam, quæ cum certa animi sententia
 ma fiducia, in ipsum collocata, quæque per luculenta indicia
 prodit, conjungitur. Hanc religiosam vero appellationem
 velut Domini, sine Spiritu S. fieri posse, negat. Qui vero JESU
 filium DEI unigenitum, Dominum suum dicere nequit, a
 Spiritu S. is neque DEUM Patrem recte invocatur, cum, qui filium
 honorat, nec Patrem honoret, qui illum misit. Joh. C. V. 23.
 autem hic Spiritus omnia pervestigat, & ipsos etiam abditissim
 vinæ gloriæ profunditates scrutatur 1. Cor. C. II. 10. Idemque
 Spiritus sapientiæ & intelligentiæ, Ephes. C. I. 17. ac in hominibus
 illam accendit augetq;, & quemq;, pro vocatione sua, DEO
 docet. Nec enim in iis quorum animis insidere cepit, inerti-
 gnis est, sed quemadmodum totus totus vita est, ita eos
 vivificat, & spiritualis vitæ motus in iis producit. Et, qui
 modum divinus quidam ignis est, ita omnes, in quibus hæc
 sic incendit, ut in amorem DEI, hominumque, & quaslibet
 gratas virtutes incallescant. Et quemadmodum purissima &
 flis quædam aura est, omni ætherea longe perfectior, ita, qui
 flati sunt, moventur, agitantur, impelluntur, ad jucundissim
 divini saporis fructus proferendos. Et, quemadmodum
 haustus salutaris aquæ fons est, ita, qui eo superfusi sunt
 possunt non omnium bonorum affluentia exundare. Attend
 modo ad Apostolos, primo Pentecostes festo, extraordinario Sp
 S. incessu gaudentes. Hi, cum ante divinam veritatem perqua-
 cillante mente adhuc reciperent, & variis pravarum sententi-
 fluctibus huc illuc agitantur, incerti, quo pedem fige-
 nunc, ubi ille sapientiæ Spiritus salutarem doctrinam, sua luc
 cum fusam, intellectui earum exhibebat, & fidem accendebat,
 tatis omnibus falsarum opinionum syrtibus, illam solam compl
 bantur: &, cum ante socordes essent, & langverent, ad volun-

